

Yhdessä tehden parempiin tuloksiin
- Elintarvikealan vuosiseminaari
Helsinki 13.12.2017

Ruoan suoramyynnin kannattavuusseuranta kirjanpitoiloilla ja tuloksia 2016

Arto Latukka
Tilastopalvelut
Luonnonvarakeskus (Luke)

Suoramyynti maatalouden kannattavuuden kohentamiseen

- Suomen maatalouden kannattavuus on ollut jatkuvasti heikko (ks. mm. www.luke.fi/taloustohtori).
- Yhtenä mahdollisuutena on nähty maatalousyrityksistä tapahtuva suoramyynä asiakkaille, jolloin toimitusketju lyhenisi ja suurempi osuus kuluttajahinnasta jäisi maatalousyrittäjille.
- Kannattavuus paranee, jos tuotteista saatava korkeampi hinta peittää korkeammat markkinointikustannukset.
- Suomen maatalouden suoramyynnin kehittymisestä, merkityksestä, rakenteesta ja kannattavuudesta ei ole yritysaineistoihin perustuvaa seurantaa.
- Luke on toteuttanut Maa- ja metsätalousministeriölle maatalouden kannattavuuskirjanpitoon perustuvan palvelun, jolla voidaan seurata ruoan suoramyynä harjoittavien yritysten kannattavuuskehitystä.

Maa- ja puutarhatalouden kannattavuuskirjanpito

- Kannattavuuskirjanpidossa neuvontajärjestöt keräävät vuosittain noin 850 maatalous- ja puutarhayrityksen taloutta ja tuotantoa kuvaavat tiedot.
- Luonnonvarakeskus Luke vastaa toiminnasta ja tietojärjestelmistä sekä analysoi ja julkistaa aineiston perusteella koko Suomen maatalouden taloustulokset.
- Luke myös toimittaa aineistot lakisääteisesti EU:n FADN – järjestelmään (Farm Accountancy Data Network), jonne kootaan EU-jäsenmaista 80 000 maatalousyrityksen tiedot.
- FADN -aineistoon perustuu EU:n maatalouspolitiikan suunnittelu, vaikutusseuranta ja evaluointi.
- Suomessa kannattavuuskirjanpito käynnistettiin vuonna 1912, ensimmäisenä koko maailmassa.

Suoramyyntiin sisällytettävät tuotteet

Maatalouden kannattavuuskirjanpito sisältää noin 130 tuotetta, joista teknisesti suoramyyntituotteiksi voidaan kirjata 85 kappaletta.

Tarkastelun ulkopuolelle jätetään:

- koristekasvit yms. ei-ruokatalouteen menevät
- elävät eläimet, rehut
- yrittäjäperheen omaan ruokatalouteen siirretyt tuotteet
- maatilan yhteydessä toimivaan muuhun yritystoimintaan siirretyt tuotteet (maatilamatkailu, elintarvikkeiden jatkojalostus)

Suoramyynteihin katsotaan tässä maatalousyrityksestä suoraan asiakkaan ruokatalouteen myydyt tuotteet:

- maito, naudan ja lampaan liha, jne.
- kananmunat, peruna, marjat jne.

Suoramyyntien seuranta järjestelmä

- Suoramyyntien seuraaminen edellyttää:
  - Suoramyyntien ja suoramyyntituotteiden määrittämisen
  - Tuotteiden ostajan määrittämisen jokaiselle tuotteelle (kysely).
- Kannattavuuskirjanpidossa on kirjattu tuotteiden myynnit euroina.
-> Jatkossa on kerättävä tarkemmin myyntimäärät ja -hinnat (kysely).
- Tietojärjestelmän, tallennusjärjestelmien, tietokantojen sekä analyysi- ja raportointijärjestelmien laajentamisen käsittelemään suoramyyntit.
- Kehitystyön tuloksena saadaan kirjanpito tilat jaettua suoramyyntiä harjoittaviin ja ei-suoramyyntiä harjoittaviin. Molempien ryhmien taloustuloksia voidaan vertailla keskenään.

Maa- ja puutarhatalouden Suoramyynti –palvelun käyttöliittymä

Maa- ja puutarhatalouden suoramyyntipalvelu

2015-2016

2016

2015

Omat valinnat

Taustatiedot

Omat valinnat

Uloskirjaus

Vaihda salasana

Valitse raportti

Tuloslaskelma

Valitse esitystapa ja muuttuja perustaksi hyvät/heikot vertailuun

Vain keskiarvot

Valitse korkeintaan neljä luokittelijaa alavalintoiheen ja paina valmis-painiketta

Voit valita useampia alavalintoja pitämällä CTRL-näppäintä pohjassa klikatessasi hiirellä

1. Luokittelija

Tuotantosuunta (SO)		Suoramyyntiä
Tuotannonhaara (SO)	▲	Ei suoramyyntiä
Taloudellinen koko (SO)		
Maaseututyyppi		
Suuralue (Nuts2)		
Tuotantotapa		
LFA-alue		
Maakunta		
Tukialueryhmä	▼	
Suoramyynti		

Seuraava luokittelija

Kaikki alavalinnat

Valmis

Maa- ja puutarhatalouden Suoramyynti –palvelun käyttöliittymä

Maa- ja puutarhatalouden suoramyyntipalvelu

2015-2016

2016

2015

Omat valinnat

Taustatiedot

Tunnusluvut tuotantosuunnittain

Tulos tuotantosuunnittain

Tase tuotantosuunnittain

Tunnusluvut tuotantosuunnittain

Tunnusluvut tukialueittain

Tunnusluvut kokoluokittain

Taloustohtori. Maa- ja puutarhatalouden suoramyynti -palvelu (luke.fi/taloustohtori). Aineisto: Luke kannattavuuskirjanpitoluokset. 12.12.2017

Tunnusluvut	2015					
	Muu naudakarja			Lypsykarja		
	Ei suoramyyntiä	Suoramyyntiä harjoittava	Keskiarvo	Ei suoramyyntiä	Suoramyyntiä harjoittava	Keskiarvo
Tiloja otoksessa	80<n<90	5<n<10	90<n<100	250<n<260	20<n<30	280<n<290
Viljelyala	99,8	101,3	99,9	89,5	79,2	88,8
Eläinyksiköt	93,6	80,9	92,6	81,1	68,1	80,0
Yrittäjänvoitto	-31 500	-24 100	-30 900	-53 600	-39 600	-52 400
+ Palkkavaatimus	42 100	49 400	42 700	68 900	65 300	68 500
+ Korkovaatimus	21 200	25 100	21 500	23 900	20 400	23 600
Yrittäjätulo	31 700	50 400	33 300	39 000	46 100	39 700
Kannattavuuskerroin	0,50	0,68	0,52	0,42	0,54	0,43
Yrittäjätulo	31 700	50 400	33 300	39 000	46 100	39 700

Tilaryhmien kannattavuus ja vakavaraisuusvertailu

Tunnusluvut	2015			
	Muu nautakarja		Lypsykarja	
	Ei suoramyyntiä	Suoramyyntiä harjoittava	Ei suoramyyntiä	Suoramyyntiä harjoittava
Tiloja otoksessa	80<n<90	5<n<10	250<n<260	20<n<30
Viljelyala	99,8	101,3	89,5	79,2
Eläinyksiköt	93,6	80,9	81,1	68,1
Yrittäjätulo, vuodessa euroa / tila	31 700	50 400	39 000	46 100
Kannattavuuskerroin	0,5	0,68	0,42	0,54
Työtunnit	2 700	3 170	4 410	4 190
Työtuntiansio, euroa/tunti	3,7	8	3,4	6,1
Omavaraisuusaste	63	71	57	58
Kokonaispääoman tuotto-%	-0,3	1	-2,3	-1,5

Suoramyyntitiloilla parempi kannattavuus

- Suoramyyntituotteille on saatu parempi hinta kuin tavanomaisesti myydyille.
- Suoramyyntiä harjoittavilla yrityksillä on parempi kannattavuus ja vakavaraisuus.
  - > suoramyntituotteiden hinta kattoi korkeammat myyntikustannukset ?
  - >Toisaalta suoramyntituotteiden osuus yritysten myynneistä oli keskimäärin melko alhainen, lypsykarjatililla noin 5 prosenttia ja ”muut nautakarjatilat” –ryhmässä n. 16 prosenttia.
  - > Pelkästään suoramynti ei välttämättä selitä parempaa kannattavuutta.
  - >Ehkä suoramyntiä harjoittavat yrittäjät ovat muutenkin keskimääräistä ”talous -orientoituneempia”, mikä myös selittää parempaa kannattavuutta.

EU-MAAT

EU:n jäsenmaiden FADN-tulokset

FADN Standard Results (SO) ▶

EU:n maataloustulokset 2004-2015e
Tulokset päivitetty 22.06.2017

FADN Advanced Results (SO) ▶

EU:n tuloksista lasketut taloudelliset tunnusluvut 2004-2015e
Tulokset päivitetty 22.06.2017

FADN Standard Results (SGM) ▶

EU:n maataloustulokset 1989-2009
Tulokset päivitetty 22.06.2017

FADN Advanced Results (SGM) ▶

EU:n tuloksista lasketut taloudelliset tunnusluvut 1989-2009
Tulokset päivitetty 22.06.2017

Maannostieto ▶

Tulokset julkistettu 11.03.2014
Tulokset päivitetty 10.04.2017

LaskelmaKirjasto ▶

Tuotekohtaisia laskelmia
Palvelu julkistettu 24.06.2015

Maatalouden yksikkökustannus ▶

Palvelu julkistettu 19.12.2014
Tulokset päivitetty 19.01.2015

Rannikkokalastus ▶

Palvelu julkistettu 27.05.2015
Tulokset 2015 päivitetty 22.06.2017
Tulokset 2016 julkistettu 30.11.2017

Merialueen ammattikalastus ▶

Palvelu julkistettu 03.11.2015
Tulokset 2015 julkistettu 22.06.2017

Vesiviljely ▶

Palvelu julkistettu 07.10.2016
Tulokset 2015 julkistettu 05.10.2017

Kalanjalostus ja kalakauppa ▶

Palvelu julkistettu 02.11.2016
Tulokset 2015 julkistettu 22.06.2017

SUOMI

Kannattavuuskirjanpitolukset eri talouden aloilta

Maa- ja puutarhatalous ▶

Tulokset 2011-2015, 2016E päivitetty 16.10.2017
Ennusteet 2017E julkistettu 16.10.2017

Viljatietopankki ▶

Suomen ja Itämeren maiden viljaketju
Tulokset päivitetty 27.10.2017

Porotalous ▶

Tulokset 2015/16 julkistettu 05.06.2017

Porolihantuotannon yksikkökustannus ▶

Tulokset 2015/16 julkistettu 05.06.2017

Turkistalous ▶

Tuloksia tilivuodelta 2006

Maatalouden rakenne-ennusteet ▶

Tilamäärien kehitys 2000-2025E
Tulokset päivitetty 05.10.2017

Maatalouden rakennekehitys ▶

Tilamäärien kehitys 2000-2016
Tulokset päivitetty 05.10.2017

Maatalouden kokonaislaskenta ▶

Tulokset 2011-2015, 2016E päivitetty 18.10.2017
Ennusteet 2017E julkistettu 18.10.2017

Mehiläistalous ▶

Tulokset 2015 julkistettu 30.06.2017

Hunajantuotannon yksikkökustannus ▶

Palvelu julkistettu 27.08.2015
Tulokset 2015 julkistettu 05.09.2017

AJANKOHTAISTA

Taloustohtorin kuulumisia

- 30.11.17 [Rannikkokalastuksen kannattavuus säilynyt samalla tasolla](#)
- 17.10.17 [Kalatalouden tuotot kääntyivät pitkästä aikaa laskuun](#)
- 16.10.17 [Sade huuhtoo maatalouden kannattavuutta](#)
- 30.06.17 [Mehiläistarhauksen kannattavuus hiipui](#)
- 08.06.17 [Poronlihantuotannon kannattavuus niiasi](#)
- 01.02.17 [Luomun kannattavuus on parempi kuin tavanomaisen tuotannon](#)
- 22.12.16 [Maatalouden kannattavuus heikkeni edelleen vuonna 2015](#)
- 02.11.16 [Kalatalouden tuotot kasvoivat](#)
- 07.10.16 [Vesiviljelyn kannattavuus parani vuonna 2014](#)

Sivu: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) [11](#) ▶ ⌂

PALVELU JULKISTETAAN
TAMMIKUUSSA 2018
SIVUSTOLLE:
WWW.LUKE.FI/TALOUSTOHTORI

Kiitos

Arto.latukka@luke.fi